

**IX. ZEMLA POD NOFTE
I ZVEZDE POD VANKUŠOM**
Uz zbirku pjesama Vladimira Miholeka
Zemla pod nofte (1995.)

Kaj se tiče pisane reči, poglavito naše horvatske kajkavice, ovo je leto Božje 1995. za naš Đurđevac i okolico mu bilo višestruko plodno. Počmimo samo z našemi kajkavskemi pisci – Đurok je Tomerlinov, na spomen si znani i neznani pajdašov s kalvarije križnoga pota vu svibnu i kesne 1945., objavil trejtjega dela svojega »Živlejna« – ratno i poratno, a koje je mam zišlo i f poštokavlene inačice. Kak i sam naslov veli, Đurok je opisal ono kaj je v drugomu delu svojega »Živlejna« objavljenom 1988. moral prečkometi z više-mejne poznati razlogov.

Đurđevečke pevačice, a od nema zdavna i poetušice, Marice Hasanove tiskana je druga zbirka pesmi naslovljena »Lubav čez stijove«.

Sesvečanu je pak Želku Kovačičevomu baš vu naklade Đuroka Picoka, a nuz nesebično potporo kloštranske općine, zgliedala svetlo dneva zbirka na sesvečke kajkavice pisani kratki govorejn »Kratkopisi – Potrefizmi i jalizmi«.

Profesor čudoređa na Papinskomu sevučilišču Gregoriane v Rimu i glavni znalec velikoga predekalnika Muliha, Ivok Fuček, počastil je rodnoga si Đurđevca i negove meščane svojom proslavom pedeset let od stupajna v jezuitski red i četrdeset let od svoje mlade meše, darujoč nam, osim meše kaj jo je na dalekovidnico vidla cela Domovina, joščer i horvatskom štokavicom napisano knigo duhovno-moralni savetov, poukov i odpoveti »Bog, život, ljubav – Traganje za istinom«.

Tu treba napomenoti i da je naš sused Kalnovčan, a inače profesor na Katoličko-bogoslovnom fakultetu v Zagrebu, bogoslovec i književnik Ivok Golobov, dobio nagradu Vladimira Nazora za zbirko pesmi »Oči« kakti i da mu je tiskana knjiga listov jenostavnoga imena »Pisma«. Reč je pravzaprav o negvemi liste koje je kakti mladomešnik jošcer pred jeno trideset i osem let pošijlal svojemu pajdašu Jože Turčinoviču z čazmanskomu arhidakonatu pripadajoči far Posavski Bregi i Dubovčak Levi. Listi so pisani na štokavice, koja je poškroplena z latinskemi besedami, kak bi rekla naša primorska brača, ali i pretkana s kajkavicom negove mame.

Prirodoznanec Radovan Kranjčev, Đurđevčan rodom, Koprivičanec stanom i deluvajnem, objavil je velebno knjigo »Priroda Podravine«, vu koje je, s kipcom i rečjom, prikazal svoje dogojetne istražbe našega kraja.

I kakti za kraj ovoga leta, na adventskomu svetlu meglenoga podravskoga dneva podela se je još jena pesmозbirka. Ova kojoj držite v rokaj.

* * *

Za razliko od imenuvani, koji so objavili barem po jeno, nekuliko ili fajn knjig, Vladeku je Mijolekovomu ovo prva knjiga.⁸⁴ Nemre se reći da je on potpunoma nepoznat čitatelstvu – pisal je za naše negdašnje cajtunge »Podravca« i »Đurđevečke novine«, par mu je pesmi zišlo v »Podravskom zborniku«, a vu iste se je tiskovine podel i kakti povесnik đurđevečki obrtnikov, ali i proučavatel đurđevečkoga svezoslovja iliti frazeologije. Znači, dragi čitateli i vrle čitatelice, v rokaj vam je prva Vladekova knjiga. Kak je to vreć zađni let optomgošće bil slučaj, mene je pak, još jeden pot, kakti Đurokovoga dijaka, zapala draga obveza prečitati, prezebrati i poredati par pregršči Vladekovi pesmi. Kad je vreć tomu tak, naj mi bode dopušćeno povedati kak sem to obavil.

Dok so mi Vladekova orečja došla pred joči, primetil sem da so med nimi dva koja pripovedajo o Reći. A kak je poznato da se započijne i zgotavla z Rečjom, zgledalo mi je na mestu da i ova zbirka započme i završi

---

⁸⁴ Vladimir Miholek rođen je 9. 11. 1962. u Đurđevcu. Osnovnu školu pohađao je u Đurđevcu, a srednju poljoprivrednu u Križevcima. Nakon zbirke »Zemla pod nofte« (1995.) objavio je još dvije zbirke poezije na đurđevečkom govoru: »Z Jezušem v trejti jezero let« (1999.) i »Čovek na mostu« (2002.). Radi u zaštitarskoj tvrtki. Uz Đuku Tomerlina-Picoka, jedan je od najboljih poznavatelja staroga đurđevečkoga govora.

z Rečjom. Zato sem, kak bi se gospocki povedalo, izvan konkurencije, mam od kra, del Vladekovo pesmo – *Domača reč*. Slično je i na drugomu kraju, ali zaprav pak na početku s pesmom *Moj kaj*. Jel, da neje toga kaja, ne bi bilo ni ove zbirke.

Ostala sem orečja položil vreč kak mi je zgedalo da bi pojedine pesme, uvetno povedano, pasale jena k druge. Vu pregršče *Buđejne reč* je o prirode, čovekove domaje na ovomu svetu. Jedini je čovekov vudel vu ote pesmaj te kaj o prirode pripoveda čovek, poetuš. Z jene so strane to pesme štimunga, i na prvi bi se pogled reklo da je to nijova jedina protega. Nu, vreč se na drugi pogled vidi da to ne vredi za se ne, nego da vu nekojemi Vladek pripoveda o raslijnu i živine, a zaprav misli na ludske stvore, kak je to slučaj s *Kuražnem podleskom*.

Od podravski nebosklonov i tvarne naravi, naravi zvuna, Vladek prejađa na narav znutra, ono kaj raspeta med kmicom zdola i bleščajnem zgora – negda čmiži, negda se kresi, a negda ražari. *Podravska narav* ime je druge pregršče, vu koje so pesme o podravske strastjaj i ponašajne, šegaj i navadaj, zločestoče i dobrote, betegu i križu. Vu jnaj ima i opčega, al i pojedinačnoga, jel se to dvoje, kak drugde, tak i tu, preleva jedno v drugo i žmeko je reči gde pričme jeno, a prestane drugo. Jempot Vladek mudrijaši i zaključuje, kak mam vu ote prve pesme, drug pot pak, mene drakše, samo primeti i zapiše, kak primerice v zađne pesme pregršče – *Advencke*.

Trejtja je pregršča mudrijaška nadase, da ne zbrdnem politička, s puno pitajni i malo odpovedajni. Tuliko je toga pesniku naopak i nezdržljivo kaj se je zapital *el se morti kugla naopak obrača*. Ima vu ote pesmaj i strajopezdi i ciknene krvi i »ni«, ali i »beloga«, navek optuženoga. Te so Vladekove pesme spodobne na nekoje Đurokove, poglavito one s »Peklenskoga živlejna i (s)trplejna«, gde je isto tak dost zagonetki, a za odgonetke treba pregruntavati i študerati.

Zemla pod nofte ime je jene Vladekove pesme, jene pregršče, a kak ste mam zgedali i cele pesmarice. Vu ote pesme, ali i pregršče istoga imena, popeva se o zemle i čoveku. Da ne zmišlam ono kaj so drugi lepše zrekli, naj mi bode dopušćeno primetiti da za te pesme vredi ono kaj je vu svoje »Kalnovečke razgovore« pribiležil Kalnovčan Ivok Golubov:

*F Knigi piše da je Bog čoveka od zemle napravil.
Je, ali od one zemle na kojoj se čovek rodi.*

Makar bi pesme *Poradi tebe* i *Boža kravica* brez dalnega mogle dojeti i v pregrščo *Narav podravska*, nekak mi je zgledalo da vu jnaj Vladek pregovara na jene druge, da zbrdnem – razine, one ljuvene, kak bi rekli dubrovački gospari. Zato mi najte zameriti kaj ovo četrtu pregrščo, naslovlenu *Boža kravica*, tvore cela dva ščepca stijov.

Vu šeste pregršče, *Zvezde, sejne*, Vladek malo koca na orej i pregruntava, malo obira zvezde i nameče je pod vankuš, pod sejne. A kuliko so mu sejne važne, kakove goder da so – rajnešne, hrđave, kmične ili paklave – vidi se po tomu kaj je, dok ji nema, ide prizavat. Što bi ga znal, morti je baš v sejnaj zvirišče (i) negovoga popevajna.

Makar bi mogli s pravom povedati da je kipec listja na vetru, kak smo nadeli ime zadne pregršče, vreč odzdavna našel svoje mesto v kniževne baščine i da je more biti vreč apšisal, ipak se vu istoimene Vladekove pesme ova slika i preneseno je značejne zričo na jeden, barem za đurđevečki horvatski, novi način, ov pot primotan v leposlovno dvomembo. V *Listju na vetru* prikuplene so pesme o zacukorenomu i žokomu hipu našega živlejna vu ovomu soznom podojlju, ali i o daleke, brez krajne štreke vevikevca, nuz koju bo precvelo križno drevo, o žitku i životu, kak znado reći brača v Gradišću.

Vladek z rečjama riše slike, koje jošcer nesmo vidli, ali gdagda oče pokazati da mu ide od roke narisati i one koje vreč jesmo. Negov je govor domaći, neje zakompesan i premazan s tuđemi maščama i kalafujnama. Zna da mu ne za sile kititi se i kukurešiti s tuđem perjem i navrgnenem slovom. Ne špila kaj neje. Makar ga srok zna zvarati, oče i on zvarati nega. Nu, zato si je z ritmom Vladek pajdaš, a vu oto se bote i sami osvedočili dok negove pesme prečitata naglas. Fletno prebira po škrijnaj i ladicaj domačega rečničkoga blaga, i podseča nas na reći koje smo privremeno zatepli.

I da zaključimo, pripovedajoč na kaju o kaju i Reći, svetu i čoveku zvuna i znutra, grude i nebu, žitku i životu, Vladek je, s podravskom zemlom pod nofte i zvezdaj pod vankušom, narisal svojo sliko sveta Picokov i Picokač. I to bude negov trag.

Vladimir Miholek

Ajde Maro!

Zorja je
Ajde Maro
Digni se
Peč nakuri
Snega odmeči
Marve položi
Štalo očisti
Krave podoji
Mladino narani
Ručka pripravi
Zdele operi
Lače mi zakrpaj
Kruva omesi
Kukuruza otrebi
Na deco briguj
Flake prestri
I naj se omugavati
A ja idem malko f selo...
Taki se vrnem

Križ

*Saki ima križa svojega
Grunta, tepca i betega
Pijanca, slaboga dijaka
Lutorana i mutlaka
Zvrgneno kravo, gladuša
Lazara i škrtuša
Strajopezdo, slekera
Lenčino i frendera
Bokčijo, nesramlivca
Punico i plašlivca.
Za živlejna on ga žuli
I spodobo mu potuli
Kak Jezusa pod raspelom
Sramoti pred celem selom.*

Straj nas je

Straj nas je...
V zrelo doba noči
Dok i mesec dremle
Smrt se spušča nad selo pospano
Slušaš
Kak cucki bavčo nakraj sela
I veter kak z listjem švasti
Straj nas je
Kad tvoje joči bleščave
Čisto steklene
Iščo zmučene, povustale duše
Da bodo tejna tvoja
F kmice vekovečne
Brez duplera i blagoslova
Straj nas je...
Šteli bi pobeči
Noge nam klecajo
Šteli bi vreščati
Glas nam je zabegel
Straj nas je...